



# Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

---

Sekretarz Stanu  
Pełnomocnik Rządu ds. Równości  
Katarzyna Kotula

DRT.4510.16.2025  
Warszawa, 08 kwietnia 2026 r.

Pan  
Włodzimierz Czarzasty  
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

Odpowiadając na interpelację nr 9950 posta Marcina Józefaciuka w sprawie potrzeby kształtowania pozytywnego przekazu o mężczyznach i uwzględniania ich interesów w politykach publicznych, na wstępie pragnę zaznaczyć, że doceniam działania na rzecz praw mężczyzn, uwzględniających interseksyjną perspektywę. Warto podkreślić, że Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, sporządzonej w Stambule dnia 11 maja 2011 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 961), choć koncentruje się na przeciwdziałaniu przemocy wobec kobiet – nie wyklucza mężczyzn jako beneficjentów ochrony przed przemocą. Jej postanowienia dopuszczają objęcie wsparciem wszystkich osób doświadczających przemocy domowej, bez względu na płeć, a także zwracają uwagę na rolę włączania chłopców i mężczyzn w równościową edukację. W takim podejściu stanowi więc ona podstawę do budowania polityk i prawa, które są realnie inkluzywne, a nie selektywne. Aby przeciwdziałać krzywdzącemu, stereotypowemu pozycjonowaniu mężczyzn jako osób stosujących przemoc a kobiet jako osób doświadczających przemocy, w dokumentach rządowych oraz komunikacji dotyczącej obowiązków administracji publicznej, określonych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) unika się odniesień do „ofiar” w rodzaju żeńskim i „sprawców” w rodzaju męskim, przestrzegając stosowania terminologii ustawowej, posługującej się pojęciem „osób”. Przewycięzeniu stereotypowych ról płciowych i sektorowości rynku pracy służyła z kolei nowelizacja dokonana ustawą z dnia 4 czerwca 2025 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy (Dz. U. poz. 807), która nałożyła na pracodawców formułowania ogłoszeń o wolnych stanowiskach pracy w sposób neutralny płciowo, nie sugerujący preferencji np. dla kobiet w przypadku stanowisk w sektorze edukacji i opieki a dla mężczyzn w niewykwalifikowanych pracach fizycznych. W przypadku natrafienia w komunikatach instytucji publicznych uogólnień o charakterze negatywnym, które stereotypizują mężczyzn jako „toksycznych” lub z góry problematycznych, Minister ds. Równości będzie podejmował interwencje u podmiotów odpowiedzialnych lub nadzorujących. Przypadki takich mizantropicznych publikacji mogą być zgłaszane do Departamentu ds. Równego Traktowania Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz odpowiednio – w przypadku

wystąpień medialnych – do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, a w razie wypełnienia znamion przestępstwa – prokuraturze.

W przedstawionym piśmie zapytano o szereg działań, które mają być skierowane do mężczyzn.

Nie wszystkie podejmowane przeze mnie lub rząd działania równościowe, które mają istotne znaczenie dla mężczyzn, w swojej nazwie wprost odnoszą się do mężczyzn i chłopców. W szczególności należy zwrócić uwagę na uwzględnienie tematyki zdrowia mężczyzn, w tym chorób nowotworowych, podczas prac parlamentarnych, prowadzenie działań w ramach Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej, obejmujących również programy korekcyjno-edukacyjne i terapeutyczne dla osób stosujących przemoc, zwiększenie finansowania systemu wsparcia oraz działań profilaktycznych, które – zgodnie z założeniami programu – mają charakter uniwersalny i obejmują różne grupy społeczne, w tym mężczyzn, współpracę z organizacjami społecznymi działającymi także na rzecz chłopców i mężczyzn oraz ich udział w spotkaniach i konsultacjach. W szczególności, spotkałam się z przedstawicielami Stowarzyszenia na rzecz chłopców i mężczyzn, w czasie którego otrzymałam raport pt. „Przemilczane nierówności. O problemach mężczyzn w Polsce”, z organizacjami ojcowskimi omówiłam szereg możliwych rozwiązań w zakresie prawa rodzinnego, a w konsultacji rządowych projektów ustawy o statusie osoby najbliższej w związku i umowie o wspólnym pożyciu oraz ustawy ją wprowadzającej (druki sejmowe nr 2110 i 2111) uczestniczyło szerokie grono gejów, mężczyzn biseksualnych, transpłciowych WTM oraz queer. Są to działania ważne i potrzebne, jednocześnie jednak zgadzam się, że ich charakter pozostaje w dużej mierze pośredni – mężczyźni pojawiają się w nich raczej jako jedna z wielu grup, a nie jako wyraźnie zdefiniowany adresat polityki publicznej, co wymaga jednak zaangażowania wszystkich zainteresowanych stron.

Pełnomocnik Rządu ds. Równości nie kieruje działem administracji rządowej i nie podlega mu ministerstwo. Departament ds. Równego Traktowania KPRM dotychczas nie zlecał interesujących Pana Posła badań dotyczących poczucia wykluczenia i braku reprezentacji wśród młodych mężczyzn, szczególnie pochodzących z mniejszych miejscowości, środowisk ubogich i klas pracujących. Materiały organizacji międzynarodowych, dotyczące wykluczenia społecznego męskiej młodzieży i młodych dorosłych nie zawsze są aktualne, pomijając np. zagrożenia związane z nieodpowiedzialnym korzystaniem z mediów społecznościowych lub koncentrują się na wyspecjalizowanym aspekcie tematycznym<sup>1</sup>. Raporty poświęcone wyrównywaniu szans kobiet i mężczyzn zwykle zawierają dane porównujące różnice pomiędzy płciami np. w aspekcie luki płacowej, reprezentacji płci w gremiach politycznych i decyzyjnych, podatności na uzależnienia czy suicydologii, zawierając załączniki statystyczne, co pozwala na analizę danych dotyczących mężczyzn w różnym wieku, o różnym statusie

---

<sup>1</sup> np. [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Young\\_people\\_-\\_social\\_inclusion](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Young_people_-_social_inclusion)  
[https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261968/Social\\_inclusion\\_POLAND.pdf/a8a0ebbf-e0c6-4ac2-be33-3937617e5b0b?t=1410795879000](https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261968/Social_inclusion_POLAND.pdf/a8a0ebbf-e0c6-4ac2-be33-3937617e5b0b?t=1410795879000)  
<https://www.un.org/en/peace-and-security/youth-peace-and-security-guide>

edukacyjnym i finansowym, niekiedy także dezagregowanych według wielkości miejscowości zamieszkania. I tak np. publikowany co dwa lata Gender Equality Index Europejskiego Instytutu ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE) analizuje sfery czasu, zdrowia, finansów, pracy, wiedzy i wpływu, porządkując Państwa Członkowskie Unii Europejskiej według sumy punktów zdobytych w tych sześciu aspektach przy równoczesnej publikacji danych nt. dyskryminacji krzyżowej i przemocy ze względu na płeć, które nie są uwzględniane w rankingu, gdyż dążeniem EIGE nie jest wyrównanie poziomu przemocy poznawanej przez kobiety i mężczyzn czy dyskryminacji krzyżowej przedstawicieli obu płci, ale całkowita eliminacja tych negatywnych zjawisk. Obecnie Departament ds. Równego Traktowania KPRM nie finansuje badań jakościowych ani prac nad raportem o statusie społecznym i postrzeganiu mężczyzn w politykach publicznych.

Pozytywna dyskryminacja kobiet, przejawiająca się w niższym wieku emerytalnym, dobrowolności służby wojskowej w razie mobilizacji czy łagodniejszych normach dźwigania na miejscach pracy wymagających wysiłku fizycznego, jest przejawem celowej polityki antydyskryminacyjnej rządu, podobnie jak np. zwolnienie komitetów wyborczych reprezentujących mniejszości narodowe i etniczne z obowiązku przekroczenia progu wyborczego 5%, preferencje przy zatrudnianiu osób z niepełnosprawnościami („OzN”) w instytucjach sektora publicznego niespełniających kryterium 6% kadry będącej OzN czy ochrona pracowników w wieku przedemerytalnym. Wspomniane przez Pana Posła programy uzasadnione są przeważnie utrzymującym się wciąż niższym poziomem zatrudnienia kobiet niż mężczyzn oraz niższą skłonnością kobiet do zakładania samodzielnej, choćby jednoosobowej, działalności gospodarczej. Na polach, gdzie mężczyźni stanowią grupę niedostatecznie reprezentowaną lub szczególnie narażoną, np. w zakresie ciężkich i śmiertelnych wypadków przy pracy- jako Pełnomocnik Rządu ds. Równości popieram kierowanie do nich specjalnej oferty szkoleniowej i aktywizacyjnej.

Problemem, jaki zamierzam rozwiązać przed ewentualnym podjęciem działań na rzecz postulowanego przez Pana Posła wzmocnienia męskiej reprezentacji w ciałach doradczych, komisjach, zespołach ds. równości, praw rodzicielskich i zdrowia jest wyrównanie nadreprezentacji mężczyzn w większości gremiów decyzyjnych, łącznie z kolegialnymi organami władzy pochodzącymi z wyborów powszechnych. Działania te obejmowały m.in. poparcie dla uchwalonej z dnia 21 listopada 2024 r. ustawy o zmianie ustawy o sporcie oraz niektórych innych ustaw, skierowanej przez Prezydenta RP do Trybunału Konstytucyjnego, włączenie się w prace nad projektem ustawy o zmianie ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych oraz ustawy o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (UC63) oraz przygotowanie projektu ustawy o zmianie ustawy o samorządzie gminnym, ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustawy o samorządzie województwa o zmianie ustawy o samorządzie gminnym (UD219).

W odniesieniu do obszarów, które dotyczą widzialności i partycypacji mężczyzn, chciałabym zwrócić uwagę, że prowadzimy liczne spotkania i konsultacje społeczne, gdzie przy stole siedzą także mężczyźni, włączamy środowiska zajmujące się tematyką męskości do ciał doradczych, włączamy tematy dotyczące mężczyzn w debacie publicznej, świadomie budujemy narrację, która nie stygmatyzuje, lecz pokazuje zróżnicowane role społeczne mężczyzn i wyzwania, z którymi się mierzą, co też znalazło odzwierciedlenie w moim portfolio podczas polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej. Prawa chłopców i mężczyzn były tematem obrad nieformalnej Rady Ministrów ds. Równości w dniu 16 kwietnia 2025 r. w Warszawie. W czasie Prezydencji rozpoczęły się także prace nad opublikowaną 5 marca 2026 r. w języku angielskim Strategią Równości Płci na lata 2026-2030)<sup>2</sup>.

Wsparcie inicjatyw, które podejmują temat męskości w sposób nowoczesny, odpowiedzialny i inkluzywny jest dla mnie wyjątkowo ważne, dlatego obejmuje swoim patronatem Kongres Mężczyzn, będący istotną platformą dialogu społecznego, miejscem rozmowy o zdrowiu, relacjach, odpowiedzialności, ojcostwie czy uczestnictwie w życiu publicznym.

Tematyka mężczyzn to także oczywiście wyzwania, od kwestii zdrowotnych po walkę z wykluczeniem społecznym, samotnością, samobójstwami i nałogami, przeciwdziałaniem radykalizacji i budowaniem bardziej zrównoważonego i inkluzywnego społeczeństwa w bardzo spolaryzowanym świecie.

Jednocześnie chciałabym zaprosić do przekazywania uwag i propozycji dotyczących Uchwały nr 113 Rady Ministrów z dnia 24 maja 2022 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Działań na rzecz Równego Traktowania na lata 2022–2030 (M. P. poz. 640) – krajowego dokumentu strategicznego określającego kierunki polityki państwa w obszarze przeciwdziałania dyskryminacji i promowania równości. Program ten stanowi ramę dla działań administracji publicznej, integrując różne obszary polityk społecznych i wyznaczając priorytety na poziomie krajowym. KPDRD przewiduje wiele szczegółowych zadań skierowanych do mężczyzn, w szczególności uwagi w akapicie „Działania nakierowane na chłopców oraz młodych mężczyzn” od s. 69 oraz:

- w Priorytecie I, Działaniu C – Zadanie 2: Wypracowanie założeń systemu gromadzenia i monitorowania danych odnoszących się do równego traktowania kobiet i mężczyzn, a także innych grup społecznych;
- w Priorytecie II, Działaniu A – Zadanie 1: Monitorowanie i promowanie rozwiązań prowadzących do niwelowania luki płacowej wynikającej z nierówności wynagrodzeń kobiet i mężczyzn oraz luki emerytalnej między środkami finansowymi otrzymywanymi zarówno przez kobiety, jak i przez mężczyzn;
- w Priorytecie II, Działaniu A – Zadanie 3: Obniżenie wartości luki płacowej między kobietami i mężczyznami według metodologii Eurostatu (różnicy średniej stawki godzinowej brutto w całej

---

<sup>2</sup> [https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/gender-equality-strategy\\_en](https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/gender-equality-strategy_en)

- gospodarce) w wyniku pakietu legislacyjnego wypracowanego w zadaniu 2;
- w Priorytecie II, Działaniu A – Zadanie 6: Promowanie mechanizmów pozwalających na godzenie życia zawodowego i rodzinnego kobiet i mężczyzn;
  - w Priorytecie II, Działaniu B – Zadanie 3: Publikacja poradników i wytyczne dla przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego udziału kobiet i mężczyzn w gremiach decyzyjnych;
  - w Priorytecie III, Działaniu A – Zadanie 5: Opracowanie pakietów edukacyjnych i dydaktycznych, różnych form doskonalenia: konferencji, szkoleń, seminariów, narzędzi diagnostycznych programów multimedialnych na temat wzmocnienia potencjału i pozycji społecznej mężczyzn oraz chłopców;
  - w Priorytecie III, Działaniu C – Zadanie 4: Promocja wśród mężczyzn kierunków studiów oraz zawodów uznawanych za sfeminizowane
  - w Priorytecie VI, Działaniu A – Zadanie 5: Badania społeczne i międzynarodowa konferencja naukowa dotycząca praw mężczyzn.
  - w Priorytecie VI, Działaniu B – Zadanie 6: Konferencja z organizacjami reprezentującymi prawa ojców.
  - w Priorytecie VI, Działaniu H – Zadanie 1: Realizacja cyklicznych szkoleń dla pracowników ministerstwa i polskiego środowiska sportowego w zakresie równego traktowania kobiet i mężczyzn w sporcie

W nadchodzącym roku planowane jest jego otwarcie na szerokie konsultacje społeczne oraz aktualizację, tak aby w jeszcze większym stopniu odpowiadał na realne potrzeby wszystkich grup społecznych – w tym także mężczyzn.

Odnosząc się do postulatu powołania w Sejmie ponadpartyjnej Parlamentarnej Komisji ds. Dobrostanu Mężczyzn, która pełniłaby funkcję ekspercką i inicjatywną w zakresie polityk dotyczących zdrowia, edukacji, pracy i relacji społecznych mężczyzn uprzejmie informuję, że z chęcią przyjmę zaproszenie na posiedzenia takiego gremium, a gdyby przybrało ono formę Zespołu Parlamentarnego – również wejdę w jego skład, jeśli takie będzie oczekiwanie.

Z wyrazami szacunku

Katarzyna Kotuła  
Sekretarz stanu, pełnomocnik rządu ds. równości  
/dokument podpisany elektronicznie/